

Hazırlayan:
Prof. Dr. Kerem Alkin
Türkiye İMSAD Ekonomi Danışmanı

24 Ocak Salı günü TCMB PPK toplantısı, 27 Ocak Cuma günü beklenen Fitch Türkiye değerlendirme raporu, bu haftanın öncelikli belirleyici konu başlıkları.

- Neredeyse, tüm bir ocak ayı boyunca, hatta aralık ayının son haftasından itibaren, piyasaların büyük bir merakla beklediği haftaya geldiğimizi ifade etmem gerekiyor. Bu hafta (24 Ocak) salı günü gerçekleşecek olan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısı ve 27 Ocak Cuma günü, uluslararası derecelendirme kuruluşu Fitch'in açıklayacağı Türkiye değerlendirme raporu kritik önemde. TCMB'nin yılın ilk PPK'sı öncesinde, son 2 haftada attığı adımlar, bir ara 3,98 TL'yi dahi test etmiş olan dolar-TL kurunda 3,73 TL'ye doğru bir çekilmeyi beraberinde getirdi ve PPK toplantısı öncesinde 3.8 TL'nin altında seyrediyor. Donald Trump'ın 20 Ocak Cuma günü, yemin ederek, ABD'nin 45 Başkanı olarak resmen göreve başlaması sonrasında, Dolar Endeksi, 3 Ocak'ta 103.2 puandan kapanmış olsa da, 17 Ocak'ta 100.33 puana kadar geriledi ve 20 Ocak Cuma günü, haftayı 100.74 puandan kapattı. 23 Ocak'la başlayan yeni hafta, Dolar Endeksi'ndeki gevşeme sürüyor ve Endeks pazartesi günü 100.77 puan ile 100.21 puan arasında gidip geldi. Buna bağlı olarak, dolar-TL kuru da, kritik önemdeki TCMB PPK toplantısı öncesinde 3.78 TL'nin altında seyrediyor.
- Anadolu Ajansı finans portalına konuşan Ekonomistler, TCMB PPK toplantısından faiz artış kararı beklemekteler. Bu yılın ilk PPK toplantısında ekonomistler, Merkez Bankasının faizlerde, sınırla da olsa, artırım yapma ihtimalinin yüksek olduğunu belirtiyor. Bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı (politika faizi), marjinal fonlama oranı (faiz koridoru üst bandı) ve Geç Likidite Penceresi (GLP) borç verme faiz oranında artış beklentisi bildiren ekonomistler, TCMB'yi faiz artışına itecek en önemli faktörün TL'nin diğer gelişmekte olan ülke para birimlerinden belirgin ayrılarak, enflasyonu hızlandıracak aşırı değersiz bölgeye doğru gelmiş olmasını gösteriyor. Ekonomist Haluk Bürümcekçi Merkez Bankasının son günlerde piyasadaki TL likiditeyi azaltan kararlar alarak ortalama fonlama maliyetini yüzde 9,09'a kadar çıkardığını ifade etti. Bürümcekçi, enflasyonun ilk yarıda çift haneye ulaşacağı beklentisine bağlı olarak, bu yıl içinde faizlerde 200-250 baz puan toplam artış gerçekleşebileceğini düşündüklerini, TCMB'yi faiz artışına iten en büyük faktörün ise; TL'nin diğer gelişmekte olan ülke para birimlerinden belirgin ayrılarak, enflasyonu hızlandıracak aşırı değersiz bölgeye doğru hızla gelmiş olması olduğuna işaret etmiş.

- Ayrıca ABD'de gelen son verilerin güçlü olmasının yanında, ABD Başkanı Trump'ın mali genişlemeye yöneleceği tahmini de, FED'in planlanandan daha şahin olabileceği, daha hızlı faiz artılabileceği beklentisini güçlendirerek küresel faizlere de yukarı yönlü baskı oluşturmakta. Bununla birlikte, Başkan Trump'ın aşırı değer kazanmış bir doların ABD'li ihracatçılar, iş dünyası için rekabet açısından problem oluşturacağı yönündeki açıklaması da göz ardı edilmemeli. Benim şahsi kanım, TCMB'nin faiz koridoru üst bandında 1-1.5 puanlık faiz artışı adımı atarak, para politikasına yönelik faiz koridorunda yeniden genişlemeye gideceği yönünde. Temel para politikası gösterge faiz oranı olan 1 hafta vadeli repo faiz oranında önemli bir adım atılsa da, uluslararası finans kurumları raporları aracılığı ile, TCMB'nin bu önemli adımının 'yetersiz bulunduğu' eleştirileri ile etkisizleştirilebileceği endişesi taşıyorum. Bu nedenle, faiz artışına yönelik bir adımı, TCMB'nin adımlarının piyasada daha fazla anlam bulacağı bir döneme saklamasının daha doğru olabileceği ifade edilebilir. Bu noktada, ekonomistler, TCMB'den daha çok, piyasaya günlük olarak verdiği TL fonlamanın maliyetini yüzde 10'a çıkaracak ve bir süre o seviyede tutacağı adım bekliyorlar.
- TCMB'nin, piyasadaki TL'yi sıkarak, böyle bir adım atması, orta vadede, TL'nin maliyetinin yüzde 10'a oturması, bir yönüyle olumlu bir gelişme olarak, finansal piyasalarda normalleşmeye etki edecek bir gelişme olarak görülse de, orta vadede, bu defa büyümeyi olumsuz yönde etkileyebilecek bir TL likidite daralmasına da sebep olabilir. Bu nedenle, Hükümet'in maliye politikasını para politikası ile eş güdümlü hale getirip, makro ihtiyati tedbirler ile, büyümeyi destekleyici adımlar atması kritik önemde. Bu süreçte, üzerinde çalışılması gereken bir konu da, reel sektörün rekabetçiliğini zorlar boyut kazanmış olan 'mali disiplin' anlayışı. Başta vergi olmak üzere, kamu gelirlerini arttırıcı ve kamu harcamalarını sınırlayıcı tedbirler, iş dünyamızın rekabetçiliğini örseleyen, piyasadaki likiditeyi zorlayan, reel sektörün kamudan alacaklarının vadesinin aşırı uzamasına sebep olan sonuçlar doğurdu.
- Daha da önemlisi, manşet enflasyonun yükselmesine sebep olarak, TCMB'nin hareket alanını daralttı. Bu nedenle, para politikasının etkinliğini güçlendirmek adına, maliye politikası alanında yapılması gerekenlere yönelik hızlı bir çalışmanın tamamlanması ve kararların hayata geçmesi gerekiyor. Keza, kamu bankalarının Merkez Bankamızın çalışmalarını destekleyici tutum içerisinde olmaları gerekir. Ekonomi Yönetimi'nde, ekonominin algısının güçlendirilmesine yönelik çalışmalar için, ekonomi bürokrasisinde etkin bir zihniyet değişikliğinin hız kazanmasına da ihtiyacımız var. Merkez Bankamızın attığı adımlarla eş zamanlı olarak, TL cinsinden yatırım araçlarının cazibesini arttıracak adımlar da yararlı olabilir. Katılım bankaları ve ticari bankalardaki 6 ay ve daha uzun vadeli TL tasarruflara uygulanan stopajın bir süreliğine sıfırlanması, Hazine'nin vatandaşa yönelik cazip getirili 3 ve/veya 6 ay vadeli bono çıkarması, ticari krediler üzerindeki kamu kesintilerinin bir süreliğine sıfırlanması benzeri tedbir seçenekleri hızla değerlendirilmeli ve bilhassa, kamu bankalarının Türkiye Ekonomisi'nin algısının güçlendirilmesindeki rolleri artmalı.

- Gelişmiş ülke hisse senetleri ve ABD doları, Başkan Donald Trump iktidarının ilk günlerinde büyümeyi destekleyici planları konusunda fazla işaret vermezken, korumacılığa ilişkin endişelerin artmasına sebep olmasından dolayı düşerken, metaller ve ABD Hazine tahvilleri değer kazandı. Stoxx Europe 600 Endeksi bu yılın en düşük seviyesine inerken, ABD endeks vadeli kontratları geriledi ve dolar önemli para birimlerinin tümü karşısında değer yitirdi. Zayıf dolar alüminyumun bir yılı aşkın sürenin en yüksek seviyesine çıkmasını sağlarken, 10 yıl vadeli ABD Hazine tahvillerinin faizi düşüşünü ikinci güne taşıdı. Başkan Trump'ın seçim kampanyasında taahhüt ettiği büyümeyi destekleyici ve harcamaları artırıcı politikalar, seçim sonrasında hisse senetleri ve dolara destek sağlarken, yatırımcılar verilen sözlerin nasıl uygulamaya koyulacağına bakıyor. Şimdiye dek, Trump, somut planlardan bahsetmek yerine basına devir teslim törenine katılanların sayısı konusunda sert eleştiriler yöneltti ve bu durum yatırımcıların tereddütte kalmasına sebep oldu.
- Allianz Global Investors Capital LLC baş yatırım yetkilisi Neil Dwane'ın değerlendirmesi, piyasalar ve uluslararası yatırımcıların çoğunun, Trump'ın jeopolitik dış ticaret yaklaşımından dolayı endişe duyduklarına işaret ediyor ve reflasyon işlemlerine, yani vergileri düşürerek ve/veya para arzını artırarak büyümeyi desteklemeyi amaçlayan Trump politikaları ise destekleniyor. Para yöneticileri bu hafta, aralarında Google'ın ana şirketi Alphabet Inc., Samsung Electronics Co. ve Ali Baba Group Holding Ltd. gibi dünyanın en büyük şirketlerinin karlarını izleyecek. TL dışında, günlük bazda, dolar Güney Afrika randına karşı yüzde 0.7 ve Meksika pesosuna karşı yüzde 1 düştü. Euro dolar karşısında yüzde 0.4 yükselerek 1.0740 seviyesine geldi. Yen dolar karşısında yüzde 1 yükselerek 113.47 dolar seviyesine çıktı.
- Üç ay vadeli alüminyum kontratları Londra Metal Borsası'nda yüzde 0.9 yükselerek Mayıs 2015'ten bu yana en yüksek seviyesine çıktı. Bakır, nikel ve çinko en az yüzde 1 yükseldi. Altın yüzde 0.2 yükselerek ons başına 1,212.28 dolara ulaştı. Metal son 11 seansın 10'unda yukarı yönde hareket etti. Batı Teksas Petrol ü (WTI), ABD'de aktif Petrol kuyusu sayısının arttığını gösteren veri sonrası yüzde 1.4 düşerek varil başına 52.50 dolara indi. 10 yıl vadeli ABD Hazine tahvillerinin faizi 1 baz puan düşerek yüzde 2.461'e geriledi. Almanya'nın 10 yıllıklarının faizi ise bir baz puan kayıpla yüzde 0.41'e indi.
- 27 Ocak Cuma günü, Türkiye için uluslararası derecelendirme not değerlendirmesi açıklayacak olan Fitch için, yüzde 70 olasılıkla not indirimi yapacağı konuşuluyor. Bununla birlikte, az sayıda ekonomist, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nda onaylanan Anayasa değişiklik paketiyle ilgili olarak, söz konusu halk referandumunun nisan ayında gerçekleşeceği gerçeği ile, sınırlı bir ihtimalle de olsa, Fitch'in Türkiye derecelendirme notunu 27 Ocak'ta değiştirmeyip, değerlendirmeyi referandum sonrasına bırakabileceği değerlendirmesi de yapmaktalar. Birlikte göreceğiz.